

సభాపర్వం - ధర్మసారం

విఘ్నేశ్వర ధ్యానమ్

శుక్లాంబరధరం విష్ణుం, శశివర్ణం చతుర్భుజమ్ ।
ప్రసన్నవదనం ధ్యాయేత్, సర్వవిఘ్నోపశాంతయే ॥

శ్రీనివాస ధ్యానమ్

స త్వం మాం పాహి దేవేశ లక్ష్మీశ గరుడధ్వజ ।
సర్వాపత్తివినాశాయ ప్రసన్నో భవ సర్వదా ॥

శ్రీ కృష్ణ ధ్యానమ్

కృష్ణాయ యాదవేంద్రాయ, జ్ఞానముద్రాయ యోగినే ।
నాథాయ రుక్మిణీశాయ, నమో వేదాంతవేదినే ॥

వ్యాస ధ్యానమ్

కృష్ణద్వైపాయనం వ్యాసం, సర్వలోకహితే రతమ్ ।
వేదాబ్జభాస్కరం వందే, శమాదినిలయం మునిమ్ ॥

అథ సంకల్పః

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే, విరాజమానస్య, శ్రీమదఖిలాండకోటి -
బ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినః, పరిపూర్ణానుగ్రహేణ, సర్వేషామ్,
ఆస్తికమహాజనానాం, ఆధివ్యాధి, నివృత్తిద్వారా, ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం,
విషూచికేత్యాది, క్రిమిజనిత, సమస్త దుష్ప్రభావ, నిర్మూలన ద్వారా, సకల
శ్రేయోఽభివృద్ధ్యర్థం, ధర్మార్థకామమోక్షాఖ్య, చతుర్విధ, పురుషార్థఫలసిద్ధ్యర్థం,
సమస్తపాపక్షయార్థం, సనాతన ఆర్షధర్మస్య, సర్వోన్నతసిద్ధ్యర్థం, తద్ధర్మ-
ప్రతికూలతా పరిహారార్థం, గోసంరక్షణార్థం, జ్ఞాన-భక్తి-వైరాగ్య సిద్ధ్యర్థం చ,
శ్రీమన్మహాభారతే, సభాపర్వణి, యథాశక్తి, శ్లోకవ్యాఖ్యానపురస్కరం,
ఏకత్రింశాధ్యాయాంతర్గత, శ్లోకపారాయణం, ఆచార్యముఖేన కరిష్యామహే.

శ్రీకృష్ణపరబ్రహ్మణీ నమః

అథ శ్రీమహాభారతే సభాపర్వాంతర్గత దిగ్విజయపర్వణి

ఏకత్రింశోఽ ధ్యాయః

వైశంపాయన ఉవాచ

తతో రత్నాన్యూపాదాయ పురీం మాహిష్మతీం యయా ।
తత్ర నీలేన రాజ్ఞా సః చక్రే యుద్ధం నరర్షభః ॥ 31-21 ॥

పాండవః పరవీరఘ్నః సహదేవః ప్రతాపవాన్ ।
తతోఽస్య సుమహద్భుద్ధమ్ ఆసీద్భీరుభయంకరమ్ ॥ 31-22 ॥

పైన్యక్షయకరం చైవ ప్రాణానాం సంశయావహమ్ ।
చక్రే తస్య హి సాహాయ్యం భగవాన్ హవ్యవాహనః ॥ 31-23 ॥

తతో రథా హయా నాగాః పురుషాః కవచాని చ ।
ప్రదీప్తాని వ్యదృశ్యంత సహదేవబలే తదా ॥ 31-24 ॥

తతః సుసంభ్రాంతమనాః బభూవ కురునందనః ।
నోత్తరం ప్రతివక్తుం చ శక్తోఽ భూజ్జనమేజయ ॥ 31-25 ॥

జనమేజయ ఉవాచ

కిమర్థం భగవాన్ వహ్నిః ప్రత్యమిత్రోఽ భవద్యుధి ।
సహదేవస్య యజ్ఞార్థం ఘటమానస్య వై ద్విజ ॥ 31-26 ॥

వైశంపాయన ఉవాచ

తత్ర మాహిష్మతీవాసీ భగవాన్ హవ్యవాహనః ।
శ్రూయతే హి గృహీతో వై పురస్తాత్పారదారికః ॥ 31-27 ॥

నీలస్య రాజ్ఞో దుహితా బభూవతాతీవ శోభనా ।
సాఽగ్నిహోత్రముపాతిష్ఠత్ బోధనాయ పితుస్సదా ॥ 31-28 ॥

వ్యజనైర్ధూయమానోఽపి తావత్ప్రజ్వలతే న సః ।
యావచ్ఛారుపుటౌష్ఠేన వాయునా న విధూయతే ॥ 31-29 ॥

తతస్స భగవానగ్నిః చకమే తాం సుదర్శనాం ।
నీలస్య రాజ్ఞస్సర్వేషామ్ ఉపనీతశ్చ సోఽ భవత్ ॥ 31-30 ॥

తతో బ్రహ్మణరూపేణ రమమాణో యదృచ్ఛయా ।
చకమే తాం వరారోహం కన్యాముత్పలలోచనాం ।
తం తు రాజా యథాశాస్త్రమ్ అశాసద్ధార్మికస్తదా ॥ 31-31 ॥

ప్రజజ్వాల తతః కోపాత్ భగవాన్ హవ్యవాహనః ।
తం దృష్ట్వా విస్మితో రాజా జగామ శిరసాఽవనిం ॥ 31-32 ॥

తతః కాలేన తాం కన్యాం తదైవ హి తదా నృపః ।
ప్రదదౌ విప్రరూపాయ వహ్నాయే శిరసా నతః ॥ 31-33 ॥

ప్రతిగృహ్య చ తాం సుభ్రూం నీలరాజ్జస్సుతాం తదా ।
చక్రే ప్రసాదం భగవాన్ తస్య రాజ్ఞో విభావసుః ॥ 31-34 ॥

వరేణ ఛందయామాస తం నృపం స్విష్టకృత్తమః ।
అభయం చ స జగ్రాహ స్వసైన్యే వై మహీపతిః ॥ 31-35 ॥

తతః ప్రభృతి యే కేచిత్ అజ్ఞానాత్తాం పురీం నృపాః ।
జిగీషంతి బలాద్రాజన్ తే దహ్యంతే స్మ వహ్నినా ॥ 31-36 ॥

ఇతి శ్రీమహాభారతే నభావర్షాంతర్గత దిగ్విజయవర్షణి

ఏకత్రింశాధ్యాయే షోడశశ్లోకాః

సూభాషితమ్

యా క్రియాః కురుతే మోహాత్ అనాచమ్యైవ నాస్తికః ।
భవన్తి హి యతస్తస్య వృథా సర్వా న సంశయః ॥

శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామి వారి

గోవిందనామావళి

అథ క్షమాప్రార్థనా

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ లోకక్షేమప్రార్థనా

స్వస్తిప్రజాభ్యః పరిపాలయంతాం
న్యాయ్యేనమార్గేణ మహీం మహీశాః ।
గోబ్రాహ్మణేభ్యశ్చుభమస్తు నిత్యం
లోకాస్సమస్తాస్సుఖినో భవన్తు ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా
బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై
నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్

శ్రీయఃకాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

